

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe unu anu 5 fl.—cr., pe $\frac{1}{2}$ anu 2 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contineu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Corespondentie se se adreseze Redactiunei

, „BISERIC'A si SCÓL'A.“

Ér banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

Nr. 125 Metr.

MIRON,

din indurarea lui Dumnedieu archiepiscopu al bisericei
ortodoxe in Transilvania si metropolitu alu romanilor
greco-orientali din Ungaria si Transilvania,

Preasantitiloru frati episcopi, venerabilelor consistorii eparchiale, iubitoru si onorabililor deputati
congresuali, iubitului cleru si poporu din provinci'a
Nóstra metropolitana: Dar si dela Dumnedieu,
si salutarea Nóstra cordiala!

Avand in vedere §§. 151 si 152 din statutulu
organicu, convocam si prin acestea declarăm de con-
vocatul congresulu ordinariu national-bisericescu alu
provinciei Nóstre metropolitane la biseric'a parochiala
din cetatea Sibiu, pe Martia ce cade in 1/13 Octombrie a. c. la 9 ore inainte de amédi, in care di-
dupa terminarea ritualelor bisericesci va urmá numai
decât deschiderea congresului si se vor incepe
lucrarile congresuali conform regulamentului afaceri-
lor interne.

Dat in resiedinti'a Nóstra archeepiscopésca-me-
tropolitana in Sibiu, la 15/27 Augustu 1891.

Miron Romanul, m. p.

Ingrijirea preotului pentru desvoltarea morală a poporului.

(Continuare.)

Purcediend dela definitiunea, pre carea o-am
dat „credintie“, si adeca dela faptulu, ca „cre-
dinti'a este o convingere“, ca se báseza, si emanéza din descoperirea dumne-
dieésca si din modulu, cum o-a formulat biseric'a,
ecumenica sub influenti'a si cu conluerarea Duchului
santu, că organulu unicu infalibilu in materia de cre-
dintia, — precum si ca credinti'a produce in omu
resolutiunea de a vietui si lucrá in spiritulu
moralie crestine, — constatám, ca in credintia, că si

in religiune preste tot deosebim doue parti si anume :
o parte obiectiva si o parte subiectiva.

Sub credititia „in sensu“ obiectivu intele-
gem doctrin'a bisericei, referitoria la
reportulu dintre omu si Ddieu, asia, precum este for-
mulata si indusa in sinodulu niceo-constantinopolitanu,
in cărtile simbolice si dogmatice, edate sub autorita-
tea bisericei, si precum este desvoltata prin asiedie-
mintele si datinele religiose, adoptate si recunoscute
de biserica si induse in cărtile rituale, edate sub au-
toritatea bisericei ; ér

sub credititia in sensu subiectivu intele-
gem convingerea, ce se produce in omu
pre bas'a creditiei obiective a bisericei asupra re-
portului dintre omu si Ddieu dimpreuna cu resolu-
tiunea de a vietui si lucrá in deplina confor-
mitate cu acestu reportu. Si astfelii crediti'a
subiectiva este bas'a si isvorulu vie-
tii morale.

Deci in ingrijirea preotului de vieti'a si desvol-
tarea morală a poporului, pondulu principalu este
a-se pune pre ingrijirea de credititia, că
isvorulu faptelor omenesci si că motorulu principalu,
carele dominéza, si este chiamatu a dominá intréga
vieti'a morală a omului.

In ceea ce privesce ingrijirea de credititia in
sensu obiectivu chiamarea preotului este a con-
sidera acésta bogatiia nepretiuita, cuprinsa in doc-
trin'a bisericei, referitoria la reportulu dintre omu
si Ddieu, in asiediemintele si datinele religiose ;

ér ingrijirea preotului facia de vieti'a si desvol-
tarea morală a poporului consiste intru a face acces-
sibila mintii si inimii poporului credinti'a obiectiva,
a alimentá si desvoltá acésta credintia pana la idealulu,
cuprinsu in cuvintele Mantuitorului Christos :
„adeveru dicu voue, ca de veti avé credintia
că graantiulu de musdariu, veti dice muntelui aces-
tui'a : treci de aici acolo, si va trece, si nimicu
nu va fi vóue cu nepotintia.“*)

*) Mateiu cap. 17. v. 20.

In ceea ce privesce conservarea credintiei obiective a bisericei preotulu va avea in vedere si va observa cu tota rigoreta urmatorele :

a) va avea totdeauna in vedere, ca in materia de credinta numai biserica ca atare si sub influentiile Duchului Santu este organulu infalibilu intru formularea doctrinei, — si ca consecinta a acestui principiu va folosi in servitiulu seu, in si afara de biserica numai carti edate sub autoritatea si cu aprobarea bisericii, ca garantia a infalibilitatii in materia de credinta;

b) va crede, si-si va forma convingerea sa in materia de credinta in deplina conformitate cu doctrin'a bisericei ; si va ingrijii, ca se-si insusi esca pentru toate afacerile vietii sale resolutiunea de a vietui si lucra conform unei credintie subiective in nentrupta desvoltare si inaintare si in deplina conformitate cu doctrin'a bisericei.

c) va tine de ceea ce sunt : de sante si nealterabile asiediemintele si datinele religiose ;

d) va ingrijii, ca nentreruptu si dilnicu se inalteze in credinta, si se se apropie de idealulu cuprinsu in cuvintele Mantuitorului, citata mai sus ;

e) va starui, ca tienut'a si faptele sale, se fia doveda nendoiosa despre esistentia si realitatea credintiei sale subiective, si prin acesta de pretiulu, pre carele lu-pune densulu pre credint'a obiectiva a bisericei ; si in fine spre a fi ferit de ori-ce indoiela si ispita in materia de credinta va studia nentreruptu vieta si desvoltarea istorica a bisericei, si modulu si resolutiunea faptica, in carea sa esprimatu in lume, credint'a barbatilor mari ai bisericei, precum si triumful si biruinta bisericei asupra tuturor greutatilor eluptati prin credinta si resolutiunea barbatilor alesi ai ei.

(Va urmá.)

Augustin Hamsea.

Epistol'a catra Romani.

(Tractata isagogicu-exegetica.)

(Continuare si fine.)

Principiile invetiaturii lui Paul se reasuma pe scurtu in urmatorele : „Isus este fiul lui Dumnezieu Mantuitorulu lumii, Ddieu carele a luat firea omenisca, a fost crucificat pentru peccatele omenimiei, pentru ca se restabilesca raportulu dintre Ddieu si omenime, relatiunea incetata prin peccatulu originalu, sau scurtu disu : ca se impace pre omeni cu Ddieu Tatalu. Isus este legea spirituala carea fu pregatita prin legea veche ce servisca omenimiei de „pedagog.“ Prin Christosu sa deschisa omenimiei o cale noua spre mantuire, o cale care este necesara pentru toti, dar pe care poate merge numai omulu justificat prin gratia ddieesca. Principiulu dreptatii, vointa ddieesca

a fost si este nu o intrebare de scola, ci de vietia, prin care invetiamu a deosebi binele de reu ; de aicea se splica, ca Paul nu ne da intielesul cuventului „dreptate“ fiind-că i-lu presupune de cunoscute. In legea mosaica aveau jidovii o forma a dreptatii spre a potea distinge si esaminá diferinti'a dintre bine si reu. Precum adeverulu este principiulu dreptatii, asia este neadeverulu si nedreptatea principiulu peccatului, de care trebuie se ne eliberam, ca se potem servir dreptatea lui Ddieu. Contra acestei stari peccatoase si nedrepte pasiesce dreptatea ddieesca ca judecatoriu severu, care nu judeca pre omu dupa stare sau vadia ci dupa faptele lui. „Noi toti trebuie se ne aretam inaintea tronului lui Christosu, ca se iee fiecare dupa cum a facutu — cea-ce sa lucrata prin corpu bine ori reu.“ Nainte de venirea lui Isus se aflau in ticalosi'a peccatului nu numai jidovii ci si paganii ; nu era dreptate nici in unii nici in altii. „Nu este cela ce face bunata (dreptate) nu este pana la unulu“ asia lamenta psalmistulu David ; si peirea era neevitabila, daca nu s'ar fi deschis prin evangelie (vestea salutara despre Isus Mant. lumii si despre imperati'a sa), o cale noua, — unu drumu nou spre mantuire pentru intregu genulu omenescu. Cu venirea Messiei era sositu si timpulu mantuiriei — cu sosirea verii si secerisulu — si acesta e ide'a fundamentala a doctrinei lui Isus si a urmasilor lui. Justificarea obiectiva a intregei omenimi incepe abia cu mórtea lui Isus.

Numai două căi erau deschise : sau se se lasa omenii peirii meritate pentru faradelegile loru, sau prin sacrificiulu adusu de Christosu se se impace omenimie cu Ddieu. Cascigarea dreptatii dupa doctrina Paulinica se face prin credinta. Credint'a este referint'a generala intre omenime si celu nevediutu si etern. Crestinismulu nu este numai o promisiune simpla, ci deplinirea ei adeverata. In credinta vedem noi activitatea productiva primitore sau producetore. Credint'a devine justificatore mai antaiu prin perceptiune, si mantuitore prin productivitate. Actulu justificarii nu este ceva nou, precum se vede si din istoria lui Abraham (parintele poporului.) Doctrin'a lui Paul se refere mai mult la justificare si la credinta.

Doctrin'a lui Iacob. Iacob este fratele lui Iosif, Iud'a si Simon, conumitu „δικαιος“ dreptulu, era dupa mórtea lui Iacob celu betrangu, conducetoriulu comunitatii crestine din Ierusalimu. Iacob, autorulu epistolei nostre a participat la conciliulu apostolicu (50—52) in care vorbi elu chiar in favoarea gintiloru recunoscendu ca si paganii sunt chemati la mantuire. Epistol'a lui este adresata si in-dreptata catra Iudeo-crestinii din „diaspor'a“ (din imigratie, cari erau in exil strensu cu conationalii loru. Cu toate ca acesta epistola se occupa mult cu descrierea acestorui referintie totusi contine principiile lui Iacob despre crestinismu.

Scola teologica din Thübingen considera epis-

tol'a acésta de o scriere polemica din seclul alu 2-lea cu tendint'a de a combate inverbiatur'a Paulina, dar acést'a s'a facutu din erore — din o nepricepere a caracterului epistolei. Epistol'a acésta s'a scrisu de timpuriu, probabilu că chiar deodata cu epistol'a I alui Petru. In ea nu se obsérva rumperea totala de credint'a judaica, din contra se afla urmele inverbiaturei judaice in forma de limbagiu profeticu, colorat cu intieptiunea gnomica. Se scótemu pe scurtu caracteristic'a inverbiaturii lui Iacob. La dênsulu se afla ceva misticu si speculativu; elu redica partea morală — etica — a legii. Elu afirma că aceia cari implinescuvanttele adeverului, primescu mântuirea messianica, — darulu lui Ddieu, pre care l'a primitu oménii. Iacob privesce dupa exemplulu lui Isusu de porunca principala: i u b i r e a a p r ó p e l u i . Scopulu crestinismului este dupa parerea lui Iacob: Că nu numai sè se arete crestinilor cuvântulu dreptătii, ci, că elu sè se si inradacinez in inimele credinciosiloru. Credint'a manifestata prin fapte face pe credinciosu cretinu adeveratu, si acést'a demustra apostolulu Iacob cu pilde din T. V. Mântuirea se efertuesce cu positivitate numai prin Isus, caci numai prin Messia a a ajunsu crestinulu la o inaltime — la o avutie de daruri carea lipsesce celorlalti. Credint'a trebuie sè se reoglindésca prin indeplinirea legii. Implinirea cuvântului este implinirea cerintieloru. Faptele purcedu din fiint'a credintiei, carea este fara de fapte mórtă c. 2, v. 16—20. Asiadara nu este credint'a simpla motorulu justificării respective mântuirei, fiind-că credint'a simpla nu pote indestulá pe Ddieu; numai acel'a care se declara din partea lui Ddieu de justu, pote astă mântuire, — si acésta declarare se intembla numai in urm'a lor bune fapte, Iacob c. 2, v. 14. Mântuirea si justificarea sunt la Iacob socotintie corelate. Asia conchide elu din mântuirea lui Avramu si Raav la justificarea loru. Iacob arata claru si determinat că numai acel'a pote fi declaratu de indreptatu, a cărui persoana corespunde intru tóte vointiei ddiiesci si faptelor cerute de lege. O justificare prin gratie fara indeplinirea legii, fara dreptate adeverata e imposibila; scurtu disu: omul nu numai prin fapte isvorite din credintia se justifica, respectiv se mantuiese.

Dupa-ce am espusu pe scurtu trasaturile generale ale doctrinei lui Paul si Iacob, ne remane inca de a compará aceste inverbiaturi, esaminându ori de nu-si contradic un'a altei'a? Acésta intrebare interesanta si prea insemnata pusa din vechimea adêncă si pana adi, a fost responsa diferit. Pana in seclul alu 16, alu reformatiunei, era socotintia generala că nu esista nici o controversa intre Paul si Iacob; abia Ioanu Luther † 1546. reformatorele seclului alu 16-lea se provoca la controversa pretindéndu o diferintia intre ambii apostoli, — dar merse atât de departe in afirmările sale, incât declara epistol'a lui Iacob de neautentica si necanonica (Stroh-

epistel) asia o numea elu considerându de normativa numai inverbiatur'a lui Paul, pre care o puse elu de baza principiilor reformatorice.

Unii dintre teologii moderni catolici se alaturara la socotint'a Lutherana, — altii o apara; — altii érasi din contra, luându calea mijlocie pretindu o diferintia intre Paul si Iacob, dar dicu, că prin acést'a nu se eschide unitatea substantia.

Pentru aperarea unitatii substantiale s'au adusu diferite motive asia d. e. dicea esegetulu Ecumenius: că cetitorii epistolei lui Paul voescu a primi crestinismulu, pre când alui Iacob sunt deja crestini. Asemenea a explicatu Teofilact † 1007, Augustin † 450 si Beda, dintre cari cestu din urma dicea: că Iacob vorbesce despre faptele cări succedu credintia „Hic de operibus agitur quae sequntur fide.“ Toti acestia inse uita cumă si credinciosulu are trebuintia la justificare de gratia ddiésca, totusi au ei dreptate in acést'a, că Iacob si Paul vorbescu de diferite fapte; si anume: Iacob de „ἐργα τῆς πίστεως“ faptele credintei; Paul de „ἔργα τοῦ νόμου“ faptele legii; fiind-că Paul avea de a face cu contrarii Farisei cari pretindeau necesitatea tuturor faptelor prescrise de lege (mosaica); — Iacob inse cu acei crestini, cari se razimau numai pe credint'a simpla: acel'a (Pavel) trebuí se arete si se documenteze, că ἔργα τοῦ νόμου faptele legii mozaice nu sunt de trebuintia; acest'a (Iacob) că faptele credintei „ἐργα τῆς πίστεως“ sunt absolutu necesare. Concordarea controverselor parute intre Paul si Iacob resulta si din intielesulu „justificării“, necesitatea mântuirei este evidentă pentru omu, si acea se poate intempla numai prin fapte isvorite din credintia. Luându justificarea in acestu sens atunci incetéza contradicerea paruta fiind-că cuvantele „din fapte“ la Iacob nu se intielege cu privire la referinti'a nouă catra Ddieu a crestinismului; elu nu se occupa cu intrebarea: cum sè se intembla acést'a fiind-că lectorii lui sunt deja crestini, cari au credintia, cu tóte că se afla in peccatum si retacire.

Când vorbesce Paul despre a dòu'a parusie (venire) a lui Christosu adeca la județiulu viitoru, se esprima elu altfelui decum o face acést'a Iacob; elu se deosebesce totusi in actele justificării, — si dupa Paul se justifica omulu prin credintia si-si castiga mântuirea vecinica prin faptele urmate din credintia, asia la Gal. c. 5, v. 6, c. 5, v. 25. I Corint. c. 6, v. 11, II Corint. c. 5, v. 10, si in multe alte locuri din cari resulta, că: Paul pune de conditiune pentru mântuire: faptele credintiei, de si prim'a justificare numai prin gratia ddiésca se face in urm'a credintiei.

Diferinti'a paruta intre Paul si Iacob se reduce la aceea: că justificarea lui Paul arata, că declarându Ddieu pre unulu de dreptu, prin acést'a intra acel'a in o referintia nouă cu fiul si Tatatalu. La Iacob inse prin declaratiunea de justificare alui Ddieu, crestinului i-se dà mântuirea că resplat'a faptelor sale purcese din credintia.

Din cele aduse se vede destul de lamuritu, că ambii apostoli nu-si contradic cu inventiaturile sale; ca există o unitate în substantia doctrinei creștine, date de Isus, și ca astfel de lucruri vorbesc numai pentru lamurire. Inventiatura creștina nu se prezintă, că unu principiu eternu alu dreptății, sedita în omenime prin inteleptiunea dñeasca, din care resară nenumerate binefaceri pentru omenime.

Sub „faptele legii“ din Rom. v. 28 se intieleg acele fapte, cari premerg credintiei, adeca cari se implinesc mechanice, fară credintia, er nu acele fapte cari purced din credintia. Credintia e inceputulu si germanile mantuirei. „Prin credintia ne mantuim“ — graesce Domnul, er Augustin esclama „Extra ecclesia nulla salus. Daca este pregătit omulu prin credintia pentru primirea gratiei dñiesci atunci purced si faptele lui din inima, ca o urmare a credintiei si gratiei dñiesci „Non virtutibus venitur ad fidem sed per fidem venitur ad virtutes.“

Ioan Nicorescu,
preotu ort. rom. in Jabar.

Stîntv'a Eppului Grigorie Rômnicéanulu 1749.

(Continuare din nrul 30.)

II.

Cum se cade preotului mai nainte a se găsi pre sine spre vrednic'i a slujirei a dñiescsei liturgii si spre impreunarea dñiescilor Taini ale lui Christosu?

De mireanulu nehirotitul si de omulu prostu asisderea si de clericu si de ipodiaconu, afara de preotulu celu hirotonitul dupa pravila, Tain'a sfintei liturgii nici odiniora nu se sfintiesce pentru că nimic'a nu pote sovîrsi sfintirea acelui'a¹⁾, si celce va indrazni cade in osanda forte greu si in peccatu de furtisiagu de cele sfinte.

Preotulu si diaconulu celu hirotonitul dupa pravila datoriu este se se gătesca spre slujire intr'aces-tasiu chipu: mai 'nainte se se pazescă pre sine si cu nevointi'a se se ferescă de lucrurile cele ce zaticnescu²⁾) asupra credintiei slujirei stei liturgii si spre impartesirea preacuratelor Taini er impedecarile cele mai mari sunt aceste: De va fi el in blastem seu intru afurisanie seu intru oprire dela Archiereu seu va ave intru sine peccat de mörte.³⁾

Deci de se va află in blastemu seu intru afurisanie (dela Archiereu) seu in oprire legat fiindu-nici cum se nu indraznesca a slugi liturgia pana ce va fi iertat si deslegatu dela stăpânitorulu celu ce l'a legatu pre el.

¹⁾ Căci ei nimica din celea ale preotiei nu pota servi să se vîrsească.

²⁾ Cu ingrigire să se ferescă de faptele ce împedeca vrednic'i a slujirei...

³⁾ Peccatele de morte sunt: 1. Trufia. 2. Iubirea de argintu. 3. Curvi'a. 4. Mâni'a. 5. Lacomi'a. 6. Zavisti'a. 7. Lenevirea la faptele cele bune.

Pentru ca cine va indrazni pe fiind deslegat a sluji S. liturgia plinesce peccatulu de furtisiagu de celea sfinte si impreuna si cu alt peccatu nou si forte greu se intorce dela dñeasca slujba si este vinovat trupului si săngelui Domnului, căci se face că unu ucigasiu de Dñeiu impreuna cu necredinciosii jidovi cări au omorit pre Chrs. si se impartasiesce cu precurantele taine spre judecata si spre osânda lui-si. Asisderea si vreunu mireanu fiind sub blastemu dela Archiereu seu dela preotu parintele seu celu duhovnicescu opritu pentru vre-o patima ce au facutu vreodata, si elu ne bagând in seama (acesta) de acea va merge la altu duhovnicu fiind neieratatu de duhovniculu seu si va indrazni a se cumpinca cu preacuratele Taini (adeca) cu Trupul si săngele lui Is. Chr. aceiasi va patimă, si că unu ucigasiu de Dñeiu se va osandă.

Éra de-lu va vadă pre dinsulu (se intielege: mireanu) (con) sciintia pentru peccatulu celu de mörte se nu indraznesca a se cumpinca pana ce se va curați pre sine de peccatulu acela (in care se află) cu zdrobire si cu durere de inima si cu marturisirea gurei inaintea parintelui celui duhovnicescu si cu fagaduintia forte tare cumca nu se va mai intorce spre peccatu.*)

Éra de va indrazni preotulu a sluji liturgia si fiind in peccat de mörte ne ispovedindu-se si necuratindu-se mainante pre sine prin pocantia, preste peccatulu celu de mörte intru carele este altu peccatu de mörte prea greu 'si adauge si domnedieescile Taini pentru nevrednic'i a sa le primesce spre judecata si pre osanda lui si.

De-i va veni preotului aminte când va fi intru insasi slujb'a dñiescii liturgii si se va cunoce pre sine a fi in peccatu de mörte, cătu va putea cu mare durere si cu jale se se umilesca pre sine si se-si sfarne inim'a sa avînd gând neschimbatu cum forte curondu se va ispovedui si va face ceea ce este bine, si se va intristă pentru peccatulu seu.

Erasi si acesta forte zaticnestre spre invrednicire slujirei si spre impartasirea preasfintelor Taini de va fi defaimat preotulu seu diaconulu pre cineva, seu 'lu va fi scărbit, seu i-ar fi facut strîmbatate, si scie ca acela s'au maniatu si s'au necajit ușoară lui. Séu macar insusi preotulu seu diaconulu de i-ar fi facut vre-o strîmbalat lu i seu l'ar fi scărbitu seu l'ar fi maniatu, seu l'ar fi necajit cineva se nu indraznesca a slujisti a liturgie ci mai nainte mergend (dupa porunc'a Domnului) sa se impacă cu fratele seu si asia se slujescă Sta liturgie. Er de va fi unde-va departe celu ce l'au scărbit si va fi forte trebuintia a sluji, se aiba fagaduintia buna cum când se va impreună (intalni) cu densulu cu to-

*) Aici trebuie se fie cu bagare de seama preotul se nu primește pre vre un crescin din alta parochia la penitentia si impartasire pana ce nu-lu va ispiti ca pentru ce nu a mers la duhovniculu seu si fara motiv se nu-l primește de felin. Caci acestia neguforesc cu cele sfinte.

tulu se va impacá, si in inim'a sa se dorésca fórté, si cu nevointia se slujésca sta liturgie.

Éra catra acésta spre invrednicirea slujirei si a impartasirei stelor Taini impiadeca mancarea si beutur'a cea multa de seara: dreptacea cu totulu se cade se se infraneze de bucate si de beutura deseara. Séu fórté pucinu ceva se guste, éra dela mediulu noptii de vă si gustá cátusi cev'a cát de pucinu din bucate séu din beutura, nici cum sa nu indraznésca se slujésca sfta liturgia pentru dela mediulu noptii se incepe fintia dilei.**)

(Va urmá.)

C. Lazar,
preotu.

D I V E R S E .

* **Convocare.** În conformitate cu §. 3 din Regulamentul pentru reuniuni si a conclusului de birou, convocăm prin acésta a d 6 u'a adunare generală a despartimentului B.-Comlosiu, pe 14. Septembrie v. a. c. — diu'a Inaltiarii crucii — în comun'a centrala opidana B.-Comlosiu. — Programa: 1. La órele 9 a. m. asistarea in corpore la actulu solemnu alu santirei bisericei gr. or. prin Ilustritatea Sa Domnului Episcopu Ioanu Metianu. 2. La órele 11 a. m. eventualu 3 p. m. invitarea Prea S. Sale la adunare si deschiderea adunării. 3. Raportulu biroului. 4. Cetirea disertatiunilor. 5. Raportulu comisiuniei censuratóre asupra raportului biroului. 6. Propunerile eventuale. 7. Inchiderea adunării. — Din siedint'a biroului reuniunei tienuta in B.-Comlosiu la 25. Iuliu a. c. — Iuliu Vuia, m. p. v.-presedinte; Petru Baranu, m. p. notariu.

* **Concertu impreun'tu cu petrecere de jocu** arangéza Duminică in 1/13 Septembrie a. c. corulu vocalu bisericescu romanu gr. or. din Aradu sub conduscerea lui invetiatoriu Nicolau Stefu in sal'a din paduriti'a orasiului. Inceputulu la 8 óre sear'a. Bilete de intrare: loculu I. 1 fl. loc. II. 80 cr. loc. III. 50 cr. unu loc pre galeria: 20 cr. Se potu capetá in localulu societătii „Progresulu“, cas'a santei biserici din Arad, ér sear'a la cassa. Programulu acestui concertu este urmatorulu:

1. „Imnul unirii“ (A. Bârsan) de C. Porumbescu — coru mixt. 2. „Mugur, mugurel“ doinăde Nicolau Stefu solo, cantică de P. Mina. 3. „Fragmentu din Dumbrava rosie“ (V. Alecsandri) de C. Porumbescu — cor barb. 4. „Hora Sinai“ (Gr. Ventura) de C. Porumbescu — cor mixt. 5. „Imnul Domnul“ (I. Grozescu) duet cantică de M. Ursulescu, tenor I si D. Gându, bass. II. 6. „Uita mama colo'n sat“ (I. Tripa) de N. Stefu — cor bârb. 7. „Stelutia“ (V. Alecsandri) duet cantică de Elena Niiga (soprano) si Rozia Cuzman (alt). 8. „Fantana cu trei isvóre“ de G. Dima — cor mixt. — In pauza 12 tineri coristi vor juca jocurile naționale „Batauta si Calusierul“ sub conducerea vetavului Paulu Mina.

* **Multiamita publica.** Despartimentulu B.-Comlosiu alu Reuniunei invetiatorilor romani gr. or. din dieces'a Aradului, exprima cea mai caldurósa multiamita aceloru animi nobile, cari la modestulu nostru apelu au contribuitu cu denariulu lor la redicarea monumentului in memori'a binemeritatului professoru si directoru Constantin Diaconoviciu Log'a, si anume: (Continuare si fine.)

**) La acestu locu potemu adauge ca nici a fumk prea multu seara, iar din inimeti'a nici decât nu-i iertat nainte de slujire; si nici indata dupa liturgie a bié rachiul si a fumă nu se cuvine.

List'a Nr. 85. a contribuitu Rev. Domnu adm. proteleru Petru Anca din Maierele Temisiorii 2 fl; sum'a 2 fl.

List'a Nr. 96. a contribuitu Spectab. D. Mihaiu Veliciu adv. in Chisineu 2 fl; sum'a 2 fl.

List'a Nr. 59. a contribuitu Revdiss Domnu Sebastian Olariu proteleru Faget 1 fl, N. N. 20 cr., Radulovici Batesiu, I. Balint Povergina, P. Dalea, Curtea si N. Nicorescu Tomest cát 20 cr; sum'a 2 fl.

List'a Nr. 14 colectantu dlu invetiatoriu Iosif Amica din Iancahid dela Dsa 20 cr, N. Rachici parochu 1 fl, R. Bontila inv. 1 fl., P. Jebelan, V. Bertian, A. Betsu, P. Jebeleanu, A. Stoicu, si A. Idvorean cát 50 cr, ér F. Idvorean si T. Bessu cát 20 cr; sum'a 5 fl. 80 cr.

List'a Nr. 29. a contribuitu Revdiss. Domnu Augustin Hamsea directoru seminarialu Aradu 2 fl. sum'a 2 fl.

List'a Nr. 47 a contribuitu Spect. D. Stefan Abrudan jude regesc in Buziasiu 3 fl. sum'a 3 fl.

List'a Nr. 45 a contribuitu Spectb. Elia Traila adv. in Oravita 2 fl. sum'a 2 fl.

List'a Nr. 49 colectantu Spectab. Domnu Nicolau Zigre adv. si secretariu consistorialu in Oradea-mare, dela Dsa 1 fl 50. Magnific. Sa Ieroteu Beles vicariu episcopese 5 fl., Toma Pacala protter 3 fl., Todor Filip Lugosiulu de sus, Elia Moga Robogani, Ioan Groza, Nicolau Diemandi si Georgiu Papp cát 1 fl, ér Maria Porumb din Tulca 50 cr; sum'a 15 fl.

List'a Nr. 44. a contribuitu Dlu Dr. G. Ilia adv. Clusiu 2 fl. sum'a 2 fl.

List'a Nr. 43. D. Ion Budintian adv. Boci'a germ. 2 fl. sum'a 2 fl.

List'a Nr. 58. R. A. Trifon Miclea protter Uzdin 2 fl. sum'a 2 fl.

List'a Nr. 21. R. A. Zacharie Boiu protter Sibiu 3 fl. sum'a 3 fl.

List'a Nr. 51. colectantu R. A. Ioan Evutian paroch in Pecic'a Romana dela Dsa 1 fl., Dnii invetiatori George Ghebelesiu, Ioan Ardelean si Ioan Efthici cát 1 fl; sum'a 4 fl.

List'a Nr. 55. colectantu invetiatoriulu Iuliu Vuia din B.-Comlosiu, dela R. A. Moise Bocian protter Arad 2 fl. Ioan Papp Orade 2 fl., Dr. Georgiu Vuia medic 3 fl., Dr. Florian Duma Orade 1 fl., Demetriu Antonescu Arad 1 fl., Georgiu Popovici Siria 1 fl., Ioan Belesiu Arad 1 fl., Aurel Suciu Arad 1 fl., Dr. Georgiu Plop Arad 2 fl., Dr. Ioan Suciu 1 fl., Petru Trutia Arad 1 fl., Petru Suciu Ucurisiu 1 fl., Vasile Belesiu Radna 2 fl, si Dr. Georgiu Popa Arad 1 fl; sum'a 20 fl. — Sum'a dela tote liste 163 fl. 95 cr.

In fine sunt respectuos rogati si ceial'alti P. T. Domni colectanti a nu întârdia cu remiterea listelor, la adresa subserisului in B.-Comlosiu. Gleichenberg 3/15 Iuliu 1891. — Iuliu Vuia, v. presidele reuniunei.

C o n c u r s e .

Neputêndu-se efektui alegerea de preotu pentru parochia de cl. III. Căbesti, publicata in Nrii 14, 15 si 16 din „Biseric'a si Scol'a“, a. c. in urmarea ordinatiunei Venerabilului Consistoriu din 15/27. Iuliu c. Nr. 822 B. se scrie concursu nou cu terminu de alegere pe 15/27. Septembrie a. c.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt avisati a-si tramite recursele pana in 14/26. Septembrie subscrisului protopresviteru, ér pana la diu'a alegerei a se presentá in biseric'a din Căbesti, pentru a-si areta destinatea in rituale si cuvântari.

Datu in siedint'a comitetului, 18/30. Augustu 1891.

Eli'a Mog'a, m. p.
protopresv. Beiusiulni.

Pe bas'a ordinatiunei Ven. Consistoriu gr. or. oradan de sub nr. 1063. a. c. dto 15/27. Iuliu a. c. Nr. 916/169. B. se escrie concursu pentru vacant'a parochie de clas'a a III-a din comunele impreunate laolalta **Cetea si Vale-mare**, trac-tulu Pestesului, cu terminu de alegere de **30 dile dela prim'a publicare**.

I. Emolumintele sunt dela **Cetea**: 1) birulu pre-otiescu dela 60 nr. de case cîte un'a vica cucuruzu sfarmatu, vîc'a à 1 fl. 20 cr. = 72 fl. 2) Dela 100 nr. de case un'a diua de lucru eu pâlmile à 20 cr. = 20 fl. 3) Casa parochiala cu două chilii — apartinentiele ei cu unu intravilanu de 1 jugeru de pamant cu pomi 30 fl. 4) Pamantul parochialu estravilanu 70 fl. 5) Dreptu de pasiune si lemnaritu liberu 24 fl. 6) Stolele usuate de 111 case 70 fl. — Sum'a 286 fl.

II. Dela comun'a **Vale-mare**: 1) birulu pre-otiescu dela 55 nr. de case, un'a jumetate vica cucuruzu sfarmatu 33 fl. 2) bani de fénú 38 fl. 3) gradina parochiala de 2 jugere si lucrata de comuna 60 fl. 4) 3 jugere de fenatii 20 fl. 5) Cimiteriula 5 fl. 6) Stolele usuate dela 100 nr. 70 fl. 7) Din fondatiunea Venteriana 6 fl. — Sum'a 232 fl. — ambele la olalta dau sum'a de 518 fl. v. a.

Recentii vor avea a-si subserne petitiunile loru instruite conform prescriseloru Stat. org. si a regulamentului pentru parochii, adresate Comitetelor parochiale din **Cetea si Vale-mare** in Lugasiulu de sus, p. u. Elesd pana la terminulu sus indicatu — si a se presenta in vre-o Dumineca ori serbatore in St'a biserică spre a-si areta desteritatea in cele preotiesci.

Comitetele parochiale.

In contielegere cu : **TEODORU FILIPU**, m. p. protopresv.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea statiunei invetiatoresci vacante din **Rcitu**, inspect. Tincei, cu urmatorele emoluminte :

1) Cuartiru liberu cu gradina, 2) Bani gat'a 145 fl. 3) 15 cubule grâu mestecatu, 4) 4 orgii lemn seú 40 fl. 5) 2 orgii paie seú 6 fl. 6) carausii pentru macinatu seú 6 fl. 7) o crompisce, 8) dela inmormentari mari 1 fl. mici 50 cr., éra dela cucunii 50 cr.

Recentii vor avea a-si subserne recursele adjustate cu documintele prescrise, subscrisului inspectoru scol. in Cséffa in terminu de **30 dile dela prim'a publicare**, avînd a se presenta in cutare Dumineca seú serbatore pana la terminulu espusu in biseric'a din Roitu, spre a-si areta desteritatea in cântari si tipicu.

Roitu, 9/21. Augustu 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : **IOSIF VESSIONA**, m. p. prot. insp. scol.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea definitiva a urmatoreloru posturi invetiatoresei din inspectoratulu Tincei, anume :

O-Gepisiu, cu urmatorele emoluminte : quartiru liberu, 8 jug. pamant, 18 cubule bucate, 4 orgii lemn si 120 fl. bani gata.

Osiandu, cu salariu anualu de 300 fl. v. a. si 4 stângeni de lemn.

Recentii vor avea a-si substerne recusele adjustate cu documintele prescrise subscrisului inspectoru in Cséffa, in terminu de **30 dile dela prim'a publicare**, avînd a se presenta in cutare Dumineca seú serbatore pana la terminulu espusu fie-care in propusa-si statiune, spre a-si areta desteritatea in cântari si tipicu.

Cséffa, 15. Augustu v. 1891.

Pentru comitetetele parochiale :

*Iosif Vess'a, m. p.
ppresv insp. scol.*

—□—

Conform conelusului Ven. Consistoriu oradan de sub nr. 1063. a. c. dto 10/22 Augustu pentru statiunea invetiatoreasca din **Ghigisieni** cu filia **Cacaceni**, se escrie concursu cu terminu pana la **9/21 Septemb're a. c.**

Salariulu e : 105 fl., 13 cubule de bucate, 6 stângeni de lemn, venite cantorali si cuartiru cu gradina.

Recursurile adjustate cu documintele recerute sunt a-se trimite la subscrisulu in Beiusiu pana la terminulu susatinsu.

Beiusiu, 19.31. Aug. 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : **VASILIU PAPP**, m. p. prot. Vascooului.

—□—

Pe statiunea invetiatoreasca dela scola gr. or. rom. din comun'a **Tarianu**, inspectoratulu Oradii-mari, se escrie concursu, cu terminu de alegere pe **15/27. Septemb're 1891.**

Emolumintele sunt : 1) Cortelu cu gradina de legumi. 2) In bani numerari 75 fl. 3) Dela 88. numere de cas'a cîte 1 mesura bucate a 1 fl. 25 cr. = 110 fl. 4) Pamantu aretoriu $4\frac{1}{2}$, jugere à 20 fl. jugerulu = 90 fl. 5) Venitele cantorali 30 fl. Dotatiunea — afara de cortelul si gradina — face 305 fl.

Recursele adjustate conformu prescriseloru stat. org. si adresate comitetului parochialu din Tarianu, se se transmita subscrisului in Oradea-mare pana in 12/24 Septemb're a. c., avendu recentu pana la alegere se se prezenteze in biserică din comun'a amintita, spre a-si areta desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : **TOM'A PACALA**, m. p. protopop. inspect. scol.

—□—

Pentru ocuparea postului de invetiatore la scola de fete din **Izvini**, se escrie concursu.

Emolumintele anuali sunt: in bani 150 fl. v. a., pentru conferintie si scripturistica 5 fl., in naturale 15 meti grâu si 15 meti cucuruzu, 4 orgii de lemn din cari se va incaldi si scola, $2\frac{1}{4}$ jugere de pamant, cuartiru, liberu si gradina pentru legumi.

Concurrentele se-si astérna petitiunile lor pana in **12. Septemb're cal. vechiu** pârintelui Iosif Gradinariu inspectoru de scole, in Szécsány u. p. Vinga, éra pana la alegere se se prezenteze in comuna de a-se face cunoscu-te poporului.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **IOSIF GRADINARIU**, m. p. inspectoru de scole.

—□—

Pe bas'a decisului Comitetului parochialu rom. gr. rom. din Igrisiu, adusu in siedint'a dto 28. Iuliu 1891, se escrie concursu pe statiunea invetiatoreasca clas'a I. de baeti si pe scol'a de fete rom. gr. or. **Igrisiu (Egres)**, cottulu Torontalu, inspectoratulu Banat-Comlosiu, cu terminu de alegere pe **8/20. Septemb're a. c.**

I. Emolumintele impreunate cu sclassa I. de baeti sunt : 250 fl. v. a. bani solvindi in rate lunari anticipando, — 40 chible (20 sinice) grâu, — 50 fl. v. a. anualminte pentru cortelul pana cînd ii se va poté dà cortelulu gratuitu ; — 10 fl. anualminte pentru scripturistica si participarea la conferintie ; — si dela inmormentari unde va fi poftit 50 cr.

II. Emolumintele invetiatorei la scola de fete sunt : 200 fl. v. a. bani solvindi in rate lunari anticipando, — 30 chible (15 sinice) grâu, — 50 fl. v. a. anualminte pentru cuartiru, pana cînd ii se va poté dà cuartiru gratuitu, si 10 fl. v. a. anualminte pentru scripturistica si conferintie.

Invetiatorii pricepatori de note, carii sciu conduce corulu vocalu, vor fi preferiti.

- 4) 12 stângeni de lemn pentru scăola și învățatoriu; 5) 2 jugere pamentu aratoriu; 6) 10 fl. pentru scripturistica; 7) 14 fl. pentru curatoratu; 8) Cortelul cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru, grajdul cu colna; 9) Pentru conferintia învățătoresca 10 fl.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si subscrise suplicele loru instruite conform Stat. org. M. On. Dnu inspectoru de scăole Georgiu Lupșia, in Dieci (Diéts) p. u. Al-Csill. — Alegândul învățatoriu va fi iudeotorat a da din intregu salariul învățatorescu $\frac{1}{4}$ emeritului învățatoriu Pavel Seracu, pana ce va trăi, — avându recurrentii a se prezenta in vre-o Dumineca ori serbatore la stă biserica din locu pentru a-si areta desteritatea in cântari si tipicu.

Croen'a, 6. Augustu 1891.

*Teodoru Bodea, m. p
presed. com. par.*

In contielegere cu : GEORGIU LUPŞIA, m. p. preotu inspectoru de scăole.

—□—

Prin pensionarea neputinciosului învățatoriu Dimitriu Bar'a, devenind statiunea învățatorésca-cantorală gr. or. din B -Csaba, com. Békés, in vacanta, se scrie concursu, cu terminu de alegere pe diu'a de 15 27 Septembrie 1891.

Emolumentele sunt: 1) in numerariu 150 fl. 2) 10 jugere pamentu aratoriu. 3) pentru conferintie 6 fl. 4) dela inmormentare mare 1 fl. dela inmormentare mica 50 cr., ér afara de orasii indoiti 5) quartiru liberu cu două chilii si gradina.

Doritorii, de a ocupa acestu postu suntu avisati a-si trimite recursele instruite Pré On. Domnu protopresbiteru si inspectoru scolaru Petru Chirilescu in Kétegyháza (com. Békés) precum si a se prezenta in un'a din Dumineci ori serbatori in facia locului, spre a-si areta desteritatea in cântari si tipicu.

Ciab'a 11/23. Augustu 1891.

*Victor Popoviciu, m. p.
pres com. par.*

In contielegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, m. p. protop. insp. scol.

—□—

Conform ordineloru Vener. Consistoriu din Arad dto 26 Iuliu Nr. 2846. 1889 si 15 Noemvre 1890 Nr. 5157 pentru deplinirea statiunilor învățatoresci mai jos scrise, din inspectoratulu cercului Risculiti'a prin acésta se scrie concursu si anume :

1. Tomest!, salariu anualu 200 fl. v. a., 5 orgi de lemn, quartiru si gradina separata, terminulu alegerei 29 Augustu st. v. a. c.

2. Ciungani, salariu anualu 160 fl. v. a. 5 orgii lemn, quartiru si gradina, terminulu alegerei: 30 August st. v. a. c.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, sunt avisati ; ea recursele proovediute cu tóte documentele recerute, si adresande comitetului parochialu, — ale trimite subscrisului pana in 28 Augustu st. v. a. c. in Risculitia p. u. Baia de Crisiu (Körös-bánya.)

Comitetulu parochial.

Contieles cu : IOAN MICLUTIA, m. p. inspectorul scol.

—□—

Pentru statiunea învățatorésca din Buhani, in cerculu inspectoratalu alu Butenilor prin acésta se scrie concursu cu terminu de alegere la 29. Augustu a. c. st. v. pana când recurrentii se vor prezenta vreodata in biserică spre a-si areta desteritatea loru in cântare si tipicu si-si

vor substerne recursele pe calea oficiului inspectoratalu din Buteni (N. Butyin).

Venitele incopiate cu acésta statiune — sunt: a) salariu anualu de 105 fl. b) 8 sinice grâu si 4 sinice cu curuzu; c) 8 stângeni de lemn; d) 3 jugeri pamentu aratoriu; e) accidentile dela inmormentari, si f) quartiru si gradina.

Buhani, la 27. Iuliu 1891.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: C. GURBANU, m. p. prot. insp. scol.

—□—

Pentru vacan'a statiune învățatorésca din Chertisiu, cu carea este imbinatul: a) salariul de 120 fl. b) grâu si cucuruzu căte 6 sinice; c) lemn 8 stângeni; d) fén 2 cara; e) pentru conferintia 5 fl. g) quartiru liberu cu gradina; — prin acésta se scrie concursu pana la 1 Sept. a. c. st. v. in carea dì va fi si alegerea, éra recurrentii sunt poftiti pana la acestu terminu se-si substerne recursele si sè se prezinte vre-o data la biserică spre a-si areta desteritatea in cantare si tipicu.

Chertisiu, la 4. Augustu 1891.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: C. GURBANU, m. p. prot. insp. scol.

—□—

Pentru deplinirea Statiunei învățatoresci Sêndu-Ferice, tractulu Vasculou cu terminu pana la 26 Augustu v. a. c.

Salariul e: 100 fl., 8 cub. bucate, 6 stangeni de lemn, căte o portie de fén si unu fuioru dela tota cas'a.

Recentii vor avea a-si trimite recrusurile proovediute cu documintele prescrise la subscrisului in Beiusiu pana la terminulu de mai sus.

Beiusiu 6/18. Aug. 1891.

In contielegere cu comit. parochialu.

*Vasiliu Pap, m. p.
protop.*

—□—

Pentru deplinirea postului de învățatoriu la scol'a rom. gr. or. din comun'a Zabaltiu, inspectoratulu Lipovei se scrie concursu cu terminu de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumental sunt: 1) In bani gata: 120 fl. v. a. 2) In naturale: 9 sinice de grau si 9 sinice de cucuruz; 3) Pentru $1\frac{1}{2}$ maja sare 7 fl. 70 cr.; 4) Pentru lumini 4 fl.; 5) Pentru clisa 30 fl. v. a.; 6) stangeni de lemn in natura din care are a se incalzi si sala de învățamant; 7) Pentru scripturistica 5 fl. v. a.; 8) Diurne pentru conferintie 10 fl. v. a.; 9) 4 jugere de pamentu.

Zabaltiu, 6/18 Iuniu 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protop. inspect. scol.

—□—

Se scrie concursu pe statiunea învățatorésca scol'a de fete din Ianov'a, cu terminu de alegere pe 29 Augustu a. c. st. v.

Emolumintele anuali sunt: in bani gata 120 fl. v. a. pentrulu cortelul si gradina 40 fl., lemn pentru învățatoriu 16 metri. pausiale, pentru scripturistica 5 fl., pentru conferintie 6 fl., grâu 40 metri.

Recursele adjustate dupa recerintie se se astérrna parintelui Iosif Gradinariu inspectoru de scăole in Seceani u. p. Ving'a. Invetiatorele vor fi preferite.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: IOSIF GRADINARIU, m. p. inspect. scol.